

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Навчально-науковий інститут мистецтв
Кафедра образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації

**Методичні рекомендації із самостійної роботи
навчальної дисципліни**

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН

для спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація.

Освітня програма «Образотворче мистецтво».

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Автор: доц. Кузенко П.Я..

Затверджено на засіданні кафедри
образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації
№ 1 від 29.08 2024 р.

ЗМІСТ

1. Вступ
2. Пояснювальна записка
3. Структура самостійної роботи
4. Тематичний план самостійної роботи
5. Питання для самоконтролю
6. Оцінювання результатів самостійної роботи
7. Рекомендована література

Вступ

У навчальному плані підготовки фахівців спеціальності 023«Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» передбачено вивчення дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін». Цей навчальний курс покликаний формувати професійні знання майбутніх викладачів початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів (шкіл естетичного виховання), закладів професійно-технічної освіти та загальноосвітніх шкіл.

Мета дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін» ознайомити студентів з особливостями викладання образотворчого мистецтва в позашкільних закладах освіти та середніх загальноосвітніх школах.

Основні завдання вивчення навчальної дисципліни:

- ознайомити студентів зі знаннями теорії, історії, методів наукових досліджень в галузі методики викладання образотворчого мистецтва;

- сформувати системне уявлення про цілі і засоби, плани і програми педагогічної діяльності, об'єкти і суб'єкти педагогічної взаємодії, усвідомлення професійно-значущих цінностей;

- оволодіння студентами інтелектуальними та практичними вміннями вирішувати завдання викладання образотворчого мистецтва в різних типах закладів освіти;

- виробити у студентів уміння аналізувати науково-методичну літературу, користуватися навчально-методичними рекомендаціями;

- формувати у студентів навички діяти відповідно своїх професійних обов'язків у конкретних ситуаціях; уміння використовувати набуті знання у практичній професійній діяльності.

У навчальному плані на вивчення «Методики викладання фахових дисциплін» передбачено 14 лекційних, 16 семінарських і 60 годин для самостійної роботи. Вивчення дисципліни завершується екзаменом.

2. Пояснювальна записка

Важливе значення у вивченні навчальної дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін» займає самостійна робота. Ця важлива складова освітнього процесу у закладі вищої освіти сприяє формуванню в студентів культури розумової праці, самостійності, ініціативності та пізнавальної активності. Самостійна робота передбачає виконання студентами завдань до тем згідно силабуса. Це завдання пов'язані із роботою із словниками, виконанням рефератів, презентацій тощо.

Самостійна робота студентів забезпечується відповідними інформаційно-методичними засобами: конспектами лекцій, навчально-методичними посібниками, підручниками, методичними рекомендаціями з організації самостійної роботи, матеріалами дистанційного навчання. Забезпеченню належного рівня організації самостійної роботи студентів сприяє використання відповідної наукової і періодичної літератури.

Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом з навчальної дисципліни у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Вона може проходити в бібліотеці, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах, в домашніх умовах тощо.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів із навчальної дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін», визначається навчальним планом і становить 60 годин.

3. Структура самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин
Тема 2. Обладнання кабінетів із фахових дисциплін.	12
Тема 3. Форми організації навчального процесу із фахових дисциплін в позашкільних закладах освіти та середніх загальноосвітніх школах.	12
Тема 5. Методи та прийоми навчання фахових дисциплін.	12
Тема 6. Зміст фахових навчальних дисциплін. Аналіз програм.	12
Тема 7. Методика підготовки конспектів занять із фахових навчальних дисциплін.	12
Разом:	60

4. Тематичний план самостійної роботи

Тема 2. Обладнання кабінетів із фахових дисциплін.

1. Підготувати презентацію на тему: «Обладнення кабінетів у загально-освітній школі».
2. Підготувати презентацію на тему: «Обладнення кабінетів у школі мистецтв та художній студії».

Тема 3. Форми організації навчального процесу із фахових дисциплін в позашкільних закладах освіти та середніх загальноосвітніх школах.

1. Скласти календарно-тематичний план роботи гуртка (за вибором) на навчальний рік.
2. Розробити проект проведення однієї з масових форм позакласної роботи (екскурсії, бесіди, розповіді, перегляд, конкурси, виставки творчих робіт, зустрічі з відомими митцями).

Тема 5. Методи навчання художніх дисциплін.

1. Підготувати таблицю поетапного виконання зображення казкового персонажу, натюрморту, пейзажу (одна на вибір) Формат А-2.
2. Підготувати презентацію з нетрадиційних технік образотворчого мистецтва.

Тема 6. Зміст фахових навчальних дисциплін.

1. Підготувати творчу роботу з нетрадиційних технік образотворчого мистецтва.
2. Підготувати творчу роботу з нетрадиційних технік декоративно-прикладного мистецтва.

Тема 7. Методика підготовки конспектів уроків із фахових навчальних дисциплін.

1. Розробити конспект уроку за обраною тематикою (початковий мистецький навчальний заклад): рисунку, живопису, композиції..

2. Розробити конспект заняття гуртка з образотворчого мистецтва.

5. Питання для самоконтролю

1. Розкрити основні етапи історії методики викладання художніх дисциплін країн Західної Європи.
2. Визначити основні етапи розвитку методики викладання художніх дисциплін в Україні.
3. Визначити обладнання кабінетів із фахових дисциплін.
4. Розкрити реалізацію дидактичних принципів навчання на уроках образотворчого мистецтва в сучасній загальноосвітній школі.
5. Проаналізувати методи навчання художніх дисциплін.
6. Проаналізувати урок, як основну організаційну форму навчального процесу в загальноосвітніх школах і початкових спеціалізованих мистецьких закладах освіти.
7. Розкрити форми позакласної роботи в процесі вивчення образотворчого мистецтва у загальноосвітній школі.
8. Розкрити внесок українських учених у розвиток методики викладання мистецьких дисциплін.
10. Проаналізувати методи навчання малюнку у добу Античності.
11. Визначити особливості методів навчання малюнку у Стародавньому Єгипті.
12. Проаналізувати методи навчання малюнку у Середньовіччі.
13. Розкрити методи навчання малюнку у період Відродження.
14. Охарактеризувати академічну систему навчання малюнку XVII- XVIII століття.

19. Розкрити педагогічні ідеї з методики образотворчого мистецтва Корrado Річчі та Георга Кершенштейнера.
20. Розкрити особливості навчання образотворчого мистецтва у школі братів Дюшюї.
21. Методичне забезпечення проведення заняття з фахової дисципліни (кольорознавства, композиції, декоративно-ужиткового мистецтва) у закладах початкової мистецької освіти.
22. Розкрити методику організації занять малювання з натури на уроках із фахових у закладах початкової мистецької освіти.
23. Обґрунтувати необхідність врахування вікових особливостей учнів у навчально-виховному процесі сучасної української школи.
26. Розкрити зміст освіти з образотворчого мистецтва в сучасній загальноосвітній школі.
27. Визначити вимоги до сучасного уроку з образотворчого мистецтва в сучасній загальноосвітній школі.
28. Розкрити методику організації занять з тематичного малювання на уроках образотворчого мистецтва в загальноосвітній школі.
29. Проаналізувати методику організації занять з декоративно-прикладного мистецтва на уроках предметів художньо-естетичного циклу в сучасній українській школі.
30. Проаналізувати планування навчальної роботи з предметів художньо-естетичного циклу в сучасній українській школі.
31. Охарактеризувати інтерактивні технології в процесі викладання предметів художньо-естетичного циклу в сучасній українській школі.
32. Охарактеризувати інноваційні художньо-педагогічні технології в процесі викладання предметів художньо-естетичного циклу в сучасній українській школі.
33. Розкрити форми і методи позакласної та позашкільної роботи з предметів художньо-естетичного циклу в сучасній українській школі.

34. Проаналізувати міжпредметні зв'язки на уроках предметів художньо-естетичного циклу в сучасній українській школі.
35. Проаналізувати сугестивні технології в процесі викладання предметів художньо-естетичного циклу в сучасній українській школі.
36. Охарактеризувати форми і види контролю в процесі викладання предметів художньо-естетичного циклу в сучасній українській школі.
37. Розкрити особливості підготовки вчителя до уроків з предметів художньо-естетичного циклу в сучасній українській школі.
38. Проаналізувати особливості організації роботи гуртків з образотворчого мистецтва.
39. Розкрити зміст навчання образотворчого мистецтва у початкових спеціалізованих мистецьких закладах освіти.

6. Оцінювання результатів самостійної роботи

Контроль самостійної роботи відбувається у формі усних опитувань, письмових експрес-опитувань та оцінювання самостійно виконаних письмових творчо-практичних завдань.

Максимальна кількість балів, яку можуть отримати студенти за теми самостійної роботи								Загальна сума балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
	3	3		3	3	3		15

Конвертація балів за кожну тему самостійної роботи:

Національна шкала оцінювання	Конвертація у бали
5	3
4	2
3	1
2	-

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти визначені у Порядку організації та проведенні оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника:

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>

7. Рекомендована література

1. Волкова Н.П. Педагогіка.-Навчальний посібник. Київ. 2007. 616 с.
2. Вдовиченко Р. П. Навчально-методичний посібник «Самостійна робота студентів з курсу «Педагогіка» (для дистанційної форми навчання). Миколаїв: СПД Румянцева Г. В., 2021. 182 с.
3. Гнатюк М. В. Образотворче і декоративно-прикладне мистецтво (основи образотворчої грамоти) : навч.-метод. Посіб. Ч. 1. Івано-Франківськ : ЯРИНА, 2016. 196 с. : іл.
4. Зайченко І.В. Підручник. Педагогіка. Київ. 2016. 608 с.
5. Кардашов В.М. Теорія і методика викладання образотворчого мистецтва: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. Видавничий дім «Слово», 2017. 296 с.
6. Козирев М. П. Соціальна педагогіка: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. 352 с.
7. Красовська О. О. Образотворче мистецтво з методикою викладання у початковій школі : навч. посібник. / О. О. Красовська, – Львів.: «Новий Світ2000», 2020. – 292 с.
8. Лемешева Н.А. Образотворче мистецтво у нашому житті. Черкаси. 2015. 154 с.
9. Лемешева Н.А., Кондратюк Н.В. Методика навчання мистецтва (Образотворче мистецтво) 9 клас. Навчально-методичний посібник. Черкаси. 2014. 124 с.
10. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти. К.: Вища школа, 2002. 156 с.
11. Майборода І.Е. Образотворче мистецтво з методикою навчання: курс лекцій до предмета для студентів денної та заочної форми навчання напряму підготовки 6.010102 «Початкова освіта». Мукачево: МДУ, 2017. 41 с.
12. Методичні рекомендації і приклади реалізації НУШ у 5-6 класах на основі досвіду освітян столиці: природнича, математична, інформатична, технологічна, соціальна і здоров'ябережувальна галузі: [Навчально-методичний посібник]./ [кол. авт.: І. Воротникова, В. Заплатинський, Л. Рак, І. Філоненко, та ін.]: за заг. ред. І.П. Воротникової. К.: ФОП Ямчинський О.В., 2022. 188 с.
13. Нагачевська З.І. Педагогіка : навч.-метод. посіб. для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (спеціалізація історія). Івано-Франківськ: НАІР, 2020. 144 с.
14. Максимюк С.П. Педагогіка. Навчальний посібник. Київ. 2005. 667 с.
Освіта в умовах воєнного стану: виклики, розвиток, повоєнні перспективи. Інформаційно-аналітичний збірник. Київ: МОН, 2023. 64 с.
15. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька: Навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2005. 360 с.

16. Турчин Т. М. Т 89 Методика навчання освітньої галузі «Мистецтво»: навч.-метод. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021. 281 с.